

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

ΑΝΟΙΚΤΑ ακαδημαϊκά
μαθήματα ΠΠ

Επιδημιολογία καρκίνου του πνεύμονα

Ενότητα 1: Ογκολογία Πνεύμονα

Κυριάκος Καρκούλιας, Επίκουρος Καθηγητής
Σχολή Επιστημών Υγείας
Τμήμα Ιατρικής

Επιδημιολογικά στοιχεία καρκίνου του πνεύμονα

- Ο καρκίνος του πνεύμονα αποτελεί **κύρια αιτία θανάτου** παγκοσμίως.
- Το 2010 εκτιμάται ότι εμφανίστηκαν 239,320 νέες περιπτώσεις και 161,250 θάνατοι από καρκίνο του πνεύμονα στις ΗΠΑ.
- Ο καρκίνος του πνεύμονα αποτελεί τον **πιο συχνό καρκίνο** παγκοσμίως από το 1985, τόσο σε επίπτωση όσο και σε θνησιμότητα.
- Παγκοσμίως, ο καρκίνος του πνεύμονα ευθύνεται για την εμφάνιση 1,350,000 νέων περιπτώσεων (12,4% των καρκίνων) και για το θάνατο 1,180,000 ασθενών (17,6% των συνολικών θανάτων από καρκίνο).

Επιδημιολογικά στοιχεία καρκίνου του πνεύμονα

- Σε μελέτη που πραγματοποιήθηκε στην Αμερική το 2011 φάνηκε ότι προκαλούνται σχεδόν ίσοι αριθμοί θανάτων από καρκίνο του πνεύμονα, όσο και από καρκίνο του προστάτη, του μαστού και του κόλου συνδυαστικά.

Νέες περιπτώσεις

- Υπάρχει μεγάλη αύξηση των νέων περιστατικών του καρκίνου του πνεύμονα σε **αναπτυσσόμενες χώρες**.
- Συνολικά, το 49,9% των νέων περιπτώσεων προέρχονται από αναπτυσσόμενες χώρες, σε αντίθεση με το 1980, όπου το 69% όλων των περιπτώσεων προέρχονταν από ανεπτυγμένες χώρες.
- Ο αριθμός των νέων περιπτώσεων έχει αυξηθεί κατά 51% από το 1985.
 - 44% αύξηση στους άνδρες
 - 76% αύξηση στις γυναίκες

Συχνότητα νέων περιπτώσεων καρκίνου του πνεύμονα

- Στις ΗΠΑ, ο καρκίνος του πνεύμονα αποτελεί τη δεύτερη σε συχνότητα κακοήθεια στο σύνολο των καρκίνων τόσο στους άνδρες όσο και στις γυναίκες.
- Ενώ αποτελεί την **πρώτη σε συχνότητα αιτία** στις περιπτώσεις θανάτου από κακοήθεια και στα 2 φύλα.

Συχνότητα θανάτων από καρκίνο του πνεύμονα

- Οι θάνατοι που οφείλονται στον καρκίνο του πνεύμονα στους άνδρες παρουσιάζουν μείωση κατά 2,0% το χρόνο από το 1994 μέχρι το 2006.
- Στις γυναίκες αντίθετα, οι θάνατοι από καρκίνο του πνεύμονα συνέχιζαν να αυξάνονται κατά 0,3% το χρόνο από το 1995 μέχρι το 2005, αλλά σε μία πρόσφατη μελέτη άρχισαν να παρουσιάζουν μείωση κατά 0,9% το χρόνο.

Συχνότητα θανάτων από καρκίνο του πνεύμονα

- Η αιτιολογία της μικρότερης πτώσης των θανάτων από καρκίνο του πνεύμονα στις γυναίκες μπορεί να εξηγηθεί βάσει του ότι το κάπνισμα στις **γυναίκες μεγιστοποιήθηκε 2 δεκαετίες αργότερα** σε σχέση με τους άνδρες.
- Πλέον φαίνεται πως η θνησιμότητα φτάνει σε ένα πλατώ, γεγονός ενθαρρυντικό αφού από το 1970 αύξανε κατακόρυφα.

Ηλικία διάγνωσης καρκίνου του πνεύμονα

- Η μέση ηλικία που διαγιγνώσκεται ο καρκίνος του πνεύμονα είναι τα **71 έτη**.
 - 0% πιθανότητα διάγνωσης σε ηλικία 20 ετών
 - 8,8% πιθανότητα διάγνωσης σε ηλικίες από 45-54 ετών
 - 20,9% πιθανότητα διάγνωσης σε ηλικίες από 55-64 ετών
 - 31,1% πιθανότητα διάγνωσης σε ηλικίες από 65-74 ετών
 - 8,3% πιθανότητα διάγνωσης από 85 ετών και πάνω

Ταξινόμηση καρκίνου του πνεύμονα

- Ο καρκίνος του πνεύμονα προέρχεται από κύτταρα του αναπνευστικού επιθηλίου και μπορεί να χωρισθεί σε 2 κατηγορίες:
 1. Μικροκυτταρικό καρκίνωμα,
 2. Μη-μικροκυτταρικό καρκίνωμα.

Μικροκυτταρικό καρκίνωμα

- Το μικροκυτταρικό καρκίνωμα αποτελεί μία μορφή πολύ κακοήθους όγκου που προέρχεται από κύτταρα με νευροενδοκρινικούς χαρακτήρες.
- Αποτελεί το **15%** των περιπτώσεων καρκίνου του πνεύμονα.

Μη-μικροκυτταρικό καρκίνωμα

- Αφορά το 85% των περιπτώσεων.
- Μπορεί να διαχωρισθεί περαιτέρω σε τρεις παθολογοανατομικούς υπότυπους:
 1. Αδενοκαρκίνωμα (38,5%),
 2. Πλακώδες (20%),
 3. Εκ μεγάλων κυττάρων (2,9%).

Υπότυποι μη-μικροκυτταρικού καρκινώματος

- Τις τελευταίες δεκαετίες, η επίπτωση του αδενοκαρκινώματος έχει **αυξηθεί σημαντικά**, με αποτέλεσμα να αντικαταστήσει το πλακώδες ως πιο συχνό υπότυπο μη-μικροκυτταρικού καρκινώματος.

Πρόγνωση καρκίνου του πνεύμονα

- Η πενταετής επιβίωση του καρκίνου του πνεύμονα στις ΗΠΑ από το 2001 μέχρι το 2007 ήταν 15,6%.
- Ασθενείς με εντοπισμένη νόσο κατά τη διάγνωση είχαν πενταετή επιβίωση 52%.
- Όμως, πάνω από 50% ασθενών που είχαν ήδη μεταστάσεις κατά τη διάγνωση είχαν πενταετή επιβίωση μόλις **3,6%**.

Καπνιστική συνήθεια σε παγκόσμιο επίπεδο

- Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας εκτιμά πως οι θάνατοι λόγω καρκίνου του πνεύμονα θα συνεχίζουν να αυξάνονται, οφειλόμενη στη μεγάλη χρήση του τσιγάρου, ιδιαίτερα στην Ασία.
- Το κάπνισμα αποτελεί τον πιο **σημαντικό παράγοντα** κινδύνου για την ανάπτυξη καρκίνου του πνεύμονα.
- Παρά την ενημέρωση και τις μεγάλες προσπάθειες για διακοπή του καπνίσματος, εκτιμάται ότι υπάρχουν περίπου 1,1 δισεκατομμύρια καπνιστές παγκοσμίως, καθώς και ότι, αν συνεχιστεί αυτή η τάση, το νούμερο αυτό θα αυξηθεί σε 1,9 δισεκατομμύρια μέχρι το 2025.

Πρόγνωση καρκίνου του πνεύμονα σε παγκόσμιο επίπεδο

- Παρά την διάθεση νέων διαγνωστικών και γενετικών τεχνολογιών, καθώς και την ανάπτυξη νέων βιολογικών θεραπειών, η συνολική πενταετής επιβίωση του καρκίνου του πνεύμονα στη Αμερική παραμένει στο 15,6%.
- Σε Ευρώπη, Κίνα και αναπτυσσόμενες χώρες το ποσοστό αυτό πέφτει στο 8,9%.

Σημείωμα βιβλιογραφίας

- Dela Cruz C, Tanoue L, Matthay R. Lung Cancer: Epidemiology, Etiology, and Prevention, *Clin Chest Med*, 2011 December ; 32 (4)

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Αθηνών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Σημείωμα Ιστορικού Εκδόσεων Έργου

Το παρόν έργο αποτελεί την έκδοση 1.1.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Πανεπιστήμιο Πατρών, Κωνσταντίνος Σπυρόπουλος, Κυριάκος Καρκούλιας. «Επιδημιολογία καρκίνου του πνεύμονα. Ογκολογία Πνεύμονα». Έκδοση: 1.1. Πάτρα 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <https://eclass.upatras.gr/courses/MED1042/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (1/2)

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων έργων:

Εικόνες/Σχήματα/Διαγράμματα/Φωτογραφίες

Δεν περιέχει.

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (2/2)

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων έργων:

Πίνακες

Δεν περιέχει.

